

REFERAT Ældre- og Handicapudvalget 2022-2025 d. 08-10-2024

Mødedato Tirsdag d. 08. oktober 2024 kl. 08:30

Mødested Udvalgsværelset, 3.s.54, Ørbækvej 100, indgang B

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
B-sag: Hurtig rekruttering af udenlandske sygeplejersker.....	4
C-sag: Drøftelse af vision og strategi for fremtidens ældrepleje.....	6
C-sag: Drøftelse af Psykiatrihandleplan.....	11
D-sag: Orientering om forvaltningens bidrag til forskningsprojekt om akutte hændelser på plejehjer	15
D-sag: Orientering om status på frisættelse af udvalgte områder på plejehjemmet Ærtebjergghaven...	16
D-sag: Orientering om status for Fremtidens Socialpsykiatri.....	21
D-sag: Aktuelle sager.....	22

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-G01-14-23

Resume

Godkendelse af dagsorden til møde i Ældre- og Handicapudvalget den 8. oktober 2024

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget godkendte dagsordenen.

Punkt 2: B-sag: Hurtig rekruttering af udenlandske sygeplejersker

15.20.00-G01-15-24

Resume

Beskæftigelses- og Socialudvalget, Sundhedsudvalget og Ældre- og Handicapudvalget blev den 11. juni 2024 præsenteret for sagen "Hurtig rekruttering af udenlandske sygeplejersker".

Forvaltningerne havde afdækket erfaring og behov samt udviklet en model, der kunne fremskynde rekrutteringen af udenlandske sygeplejersker og forkorte vejen til dansk autorisation. Modellen var omkostningstung og forvaltningerne vurderede, at omkostningerne ikke stod på mål med den mulige effekt. Forvaltningerne valgte derfor at anbefale udvalgene ikke at gå videre med modellen.

Udvalgene bestilte en ny model, som kan styrke udenlandske sygeplejerskers bestræbelser på at opnå dansk autorisation gennem kortere ansættelser som ufaglærte medhjælpere i Ældre- og Handicapforvaltningen.

Den nye model består af en jobkonsulent i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen med særligt ansvar og viden om målgruppen. Jobkonsulenten vil være fast kontaktperson for Ældre- og Handicapforvaltningen, og formidle viden om ufaglærte medhjælperstillinger, som kan give de udenlandske sygeplejersker nogle af de kompetencer som er påkrævet for at opnå dansk autorisation. Modellen er derved en hjælp til at understøtte de udenlandske sygeplejerskers bestræbelser på at opnå dansk autorisation, men de vil stadig selv skulle opsøge evalueringstillinger.

Sagen behandles også i Sundhedsudvalget og Ældre- og Handicapudvalget den 8. oktober.

Effekt

Flere odenseanere i job og på vej til job

Indsatsen forventes at kunne styrke udenlandske sygeplejersker i deres bestræbelser på at opnå dansk autorisation gennem kortere ansættelser som ufaglærte medhjælpere i Ældre- og Handicapforvaltningen.

Indstilling

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Sundhedsforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at udvalget godkender:

1. En Odensemodel for rekruttering af udenlandske sygeplejersker.
2. At udvalget får en status på arbejdet i slutningen af 2025.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget godkender indstillingen med den tilføjelse, at udvalget ønsker sagen til fornyet behandling, hvis lovgivningen ændrer sig og åbner nye muligheder.

Sagsfremstilling

Udvalgene ønsker en model, der kan finansieres inden for forvaltningernes egen ramme. Modellen skal kunne styrke de udenlandske sygeplejerskers bestræbelser på at opnå dansk autorisation gennem kortere ansættelser som ufaglærte medhjælpere i Ældre- og Handicapforvaltningen.

Autorisationsopholdstilladelser hører ind under en undtagelse i integrationsloven, hvilket begrænser muligheden for indsatser. Det betyder, at kommunerne ikke kan tilbyde virksomhedspraktik, løntilskud samt vejledning og opkvalificering, som Beskæftigelses- og Socialforvaltningen normalt ellers kan tilbyde af beskæftigelsesrettede indsatser.

Erfaringen viser, at udenlandske sygeplejersker fra bl.a. Iran generelt er fagligt dygtige og motiverede, men mangler omsorg/plejedelen af uddannelsen, som er et grundlæggende indhold af en danskautoriseret sygeplejerskes arbejde.

Herudover er det væsentligt, at de udenlandske sygeplejersker behersker dansk på et tilfredsstillende niveau.

Ved hjælp af kortere ansættelser som ufaglærte medhjælpere i Ældre- og Handicapforvaltningen, er det forvaltningernes vurdering, at der kan skabes bedre forudsætning for, at de udenlandske sygeplejersker stifter bekendtskab med omsorg/plejearbejde. Derudover får de mulighed for at øve sig på dansk i et arbejdsmæssigt perspektiv uden for undervisningslokalerne. Modellen minder om Vejle Kommunes indsats for udenlandske sygeplejersker, hvor indsatsen ligeledes handler om at styrke målgruppens kompetencer og muligheder for på sigt at opnå ansættelse som sygeplejerske gennem ansættelser i ufaglærte medhjælperstillinger.

Odensemodel

Modellen består af to dele:

- En jobkonsulent i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen får til opgave at arbejde med målgruppen. Herved opnås særlig kendskab til mulighederne og begrænsningerne for udenlandske sygeplejersker, der har ophold med henblik på autorisation. Det vil betyde, at der er én ressourceperson som udenlandske sygeplejersker kan henvende sig til ved spørgsmål.
- Jobkonsulenten i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen er fast kontakt for Ældre- og Handicapforvaltningen, og vil formidle stillingsopslag og viden om muligheder for ansættelse som ufaglærte medhjælpere videre til de udenlandske sygeplejersker. Ældre- og Handicapforvaltningen får dermed en fast kontakt i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, som hurtigt kan afklare tvivlsspørgsmål og matche kandidater med mulige stillingsopslag.

Medhjælperstillingerne i Ældre- og Handicapforvaltningen er ikke projektstillinger oprettet til målgruppen. Det er stillinger, som er en del af driften, og de udenlandske sygeplejersker vil derfor på lige fod med alle andre, skulle søge på ordinær vis. Det er dog muligt at rekruttere medarbejdere uden offentligt opslag, så længe der er tale om midlertidige stillinger af under 1-års varighed.

Med modellen oprettes der ikke særlige kommunale evalueringstillinger til udenlandske sygeplejersker med henblik på opnåelse af dansk autorisation. Det er dermed fortsat op til de udenlandske sygeplejersker selv at finde og søge evalueringstillinger i fx regionerne.

Økonomi

Modellen forventes at være omkostningsneutral for Odense Kommune.

Opgaven som jobkonsulent forankres hos en eksisterende medarbejder i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen.

De ufaglærte medhjælperstillinger er ordinære jobåbninger og dermed en del af driften i Ældre- og Handicapforvaltningen, og ikke projektstillinger til målgruppen.

Punkt 3: C-sag: Drøftelse af vision og strategi for fremtidens ældrepleje

00.00.00-A00-5-23

Resume

Denne sag handler om Ældre- og Handicapudvalgets beskrivelse af en overordnet retning (vision) og konkrete strategiske handlinger til, hvordan Odense Kommune skal udvikle sig for at sikre fremtidens ældrepleje, som står over for en række udfordringer nu og i de kommende år.

Beskrivelsen af visionen og de strategiske handlinger baserer sig på bred inddragelsesproces, hvor der siden foråret 2023 har været inviteret til demokratiske samtaler mellem kommunen og borgere og interesseorganisationer. Der har også været nedsat et ekspertråd, der udarbejdede et sæt anbefalinger til politikerne i Odense Kommune i november 2023. Det er med afsæt i dette samlede materiale (viden, anbefalinger og input), at udvalget nu drøfter det endelige indhold til vision og strategi for fremtidens ældrepleje.

Udvalget havde en temadrøftelse om indhold til vision og strategiske handlinger den 13. august, hvor fokus blandt andet var at prioritere de vigtigste handlinger indenfor de forskellige visionspejlemærker. Formålet med at drøfte prioriteringer var derfor at afgrænse, hvad forvaltningen til en start skal arbejde med, og hvad der senere skal igangsættes. Visionen og de strategiske handlinger skal ses som et dynamisk styringsredskab, som løbende skal opdateres i forhold til behov for at igangsætte nye handlinger - for at sikre fremtidens ældrepleje i Odense Kommune.

Udvalget skal med denne drøftelse blive enige om vision, visionspejlemærker og de prioriterede strategiske handlinger, som samlet kan læses i bilag 1.

Bilag

- Udkast til vision og strategiske handlinger
- Ekspertrådets anbefalinger
- Ældrerådets høringssvar

Indstilling

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter det endelige indhold til vision, visionspejlemærker og strategiske handlinger for den videre udvikling af ældreområdet.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Afsættet for udkastet til vision, visionspejlemærker og strategiske handlinger

Forvaltningens udkast til vision, visionspejlemærker og strategiske handlinger er udarbejdet på baggrund af

- Udfordringen på ældreområdet, som overordnet består i et stigende antal ældre og et mindsket antal voksne i den erhvervsaktive alder. Udfordringen rammer ældreområdet dobbelt hårdt, fordi der både sker en tilvækst i antallet af ældre, der har brug for behandling og pleje, og et fald i antallet af voksne med relevant uddannelsesmæssig baggrund.
- Den demokratiske samtale. Der er blevet afholdt en række demokratiske samtaler om udfordringerne inden for ældreområdet. Disse input har på forskellige måder bidraget til at kvalificere arbejdet.
- Ekspertrådets anbefalinger. Ekspertrådet blev nedsat i efteråret 2023 med det formål objektivt at rådgive politikerne i denne udfordrende situation. Ældrerådets høringssvar har desuden kvalificeret udkastet til de strategiske

handling.

Processen efter, at ekspertrådet afleverede deres anbefalinger til Odense Kommune

Ekspertrådet afleverede deres anbefalinger til fremtidens ældrepleje i november 2023. Herefter har der været afviklet drøftelser om, hvordan Odense Kommune bedst kan arbejde med anbefalingerne, så de både beskriver en tydelig retning for området og bud på konkrete handlinger. Alt dette for at arbejde målrettet med udfordringerne på ældreområdet.

- 11. december 2023 - drøftelse i udvalget.
- 27. februar 2024 - drøftelse i udvalget.
- 14. maj 2024 - drøftelse i udvalget.
- 11. juni 2024 - drøftelse mellem udvalget og Ældrerådet.
- 11. juni 2024 - resultater fra spørgeskemaundersøgelse fremtidens ældrepleje (1160 besvarelser).
- 17. juni 2024 - borgermøde om fremtidens ældrepleje og velfærdens fundament.
- 13. august 2024 - temadrøftelse om visionspejlemærker og strategiske handlinger i udvalget.
- 8. oktober 2024 - drøftelse af vision og strategi i udvalget.
- 29. oktober 2024 - godkendelse af vision og strategi i udvalget.

Indhold i vision, visionspejlemærker og strategiske handlinger for fremtidens ældrepleje

Den samlede vision, visionspejlemærker og strategiske handlinger findes i bilag 1.

Vision

Visionen er: 'Vi er sammen om fortsat at sikre en ældrepleje med høj kvalitet, tryghed og fællesskaber'.

Visionen angiver den overordnede retning for udviklingen af området. Til visionen er der knyttet fem visionspejlemærker, som opdeler visionen i mindre dele. For hvert visionspejlemærke er der en række strategiske handlinger, der skal sikre den ønskede udvikling og dermed angiver, hvad der skal prioriteres. Vision, visionspejlemærker og strategiske handlinger kommer dermed til at tegne retningen for udvikling af ældreplejen i årene, der kommer.

Fem visionspejlemærker og strategiske handlinger

Visionspejlemærke 1 - Odense er kendt for en ældrepleje, hvor medarbejderne kender den ældre og tager udgangspunkt i den ældres ønsker og behov

Strategiske handlinger- Ny organisering med Odense-model for faste, tværfaglige teams

De udkørende grupper organiseres i mindre faste, tværfaglige teams på ml. 12-15 medarbejdere.

De faste teams er tværfagligt sammensat og består af social- og sundhedsassistenter, social- og sundhedshjælpere, sygeplejersker, ergoterapeuter, fysioterapeuter og rehabiliteringsrådgivere (myndighed).

Det sikrer, at det samlede team har de faglige kompetencer til at varetage den multisyge ældre borgers behov for behandling, helhedspleje og rehabilitering i hjemmet.

Det enkelte team har det faglige ansvar for indsatserne hos den ældre. De tværfaglige indsatser tilrettelægges i samarbejde med den ældre med afsæt i den ældres ønsker og behov.

I forlængelse af organiseringen af Odense-modellen for faste, tværfaglige teams arbejdes der med at gøre det enkelte team mere selvstyrende.

Private leverandører i ældreplejen i Odense vil også skulle arbejde med faste teams.

Arbejdet med en ny organisering i faste, tværfaglige teams vil også rumme implementering af den nye ældrelov med fokus på øget selvbestemmelse.

Visionspejlemærke 2 - Velfærdsteknologi er det naturlige valg

Strategiske handlinger - Ny strategi for velfærdsteknologi

Vi skal arbejde klogt og meningsfuldt med velfærdsteknologi.

En af de største udfordringer ved velfærdsteknologi, som er bredt kendt i kommunerne, er implementeringen af teknologierne. Når teknologierne først er anskaffet, kræver det ressourcer både at implementere teknologien og at skabe en bæredygtig drift, hvor teknologien fortsat anvendes og ikke samler støv på hylden.

Det kalder på en ny strategi for arbejdet, så vi sikrer, at vi afprøver teknologier med stort potentiale, og at vi rent faktisk får teknologierne til at virke.

Strategiske handlinger - Central enhed skal udbrede brug af teknologi

Flere skal have mulighed for at få hjemme- og sygepleje via et videoopkald. I det hele taget skal flere af de kendte indsatser gentænkes og udvikles, så det bærende element bliver velfærdsteknologi. Det skal en ny enhed hjælpe med. Det har Odense Byråd allerede besluttet.

Den 1. september 2024 lød derfor startskuddet for arbejdet i et nyt E-team. Medarbejderne i det nye E-team skal udbrede brugen af skærm- og medicin-teknologi. Det skal give den enkelte ældre en større grad af frihed, samtidig med at det frigiver tid hos medarbejderne i de udkørende grupper.

Visionspejlemærke 3 - Odense er en attraktiv og udviklende arbejdsplads med høj faglighed

Strategiske handlinger - Flexibilitet og nye vagtlag

De ældre, vi hjælper, har brug for hjælp på alle tider af døgnet og alle ugens dage. Det stiller store krav til planlægningen at kunne dække hele døgnet. Og det skal vi kunne blive ved med. Samtidig skal vi i højere grad kunne imødekomme ønsket om større flexibilitet hos medarbejderne - derfor skal vi turde udfordre de kendte vagtlag.

Strategiske handlinger - Et attraktivt uddannelsessted

Odense skal også være et sted, hvor de unge gerne vil uddanne sig. Elever og studerende i dag er vant til at indgå i fællesskaber, få og give feedback og sætte mål for egen læring og udvikling. Elever og studerende i Odense skal opleve, at de er på en arbejdsplads, hvor der er fokus på deres læring.

Strategiske handlinger - Mindre bøvl, mere mening

Dobbeltokumentation, bøvlende arbejdsgange og uforståelige arbejdsrutiner er noget af det, der kan give frustrationer i hverdagen - og tage tid fra arbejdet tæt på de ældre. Derfor skal arbejdet med afbureaukratisering fortsætte - så både medarbejdere og ledere oplever, at meningsløse procedurer og regler bliver afskaffet.

Visionspejlemærke 4 - Plejehjem og ældrevenlige boliger understøtter fællesskaber

Strategiske handlinger - Nye plejehjem og ældreboliger

Under teamet 'De ældste odenseanere' i Velfærdens Fundament forventer Odense Byråd at opføre et til to kommunale plejehjem. Det er samtidig ønsket at etablere nye ældreboliger i nærhed til de nye plejehjem.

Strategiske handlinger - Strategisk samarbejde med private aktører

Når vi spørger odenseanerne til deres drømme og ønsker for boligen i alderdommen, er bofællesskaber og

generationshuse en del af manges drøm. Private aktører på boligmarkedet er opmærksomme på den tendens. Dialog og samarbejde om fremtidens boliger med private er en vigtig prioritering, så der bygges flere boliger, der matcher målgruppens behov og ønsker – og som sikrer, at flere kan blive boende i egen bolig.

Strategiske handlinger - Fællesskab med lokalsamfundet

Et hjem er langt mere end boligen. Det er følelsen af at være hjemme og at nyde en kop kaffe i sin yndlingsstol i godt selskab. Vi ønsker at åbne plejehjem op mod lokalsamfund for at skabe en tættere tilknytning og større fællesskab - til gavn for beboerne på plejehjem/ ældreboliger og for de ældre, der bor i lokalområdet.

Visionspejlemærke 5 - Arbejdspladserne arbejder tæt sammen med civilsamfundet om støtte og omsorg til ældre medborgere

Strategiske handlinger - Partnerskaber

Ambitiøse og forpligtende partnerskaber skal skabe nye fællesskaber og velfærdsløsninger. I første omgang er fokus på partnerskaber med frivillige, sociale foreninger.

Et overordnet partnerskab, der involverer uddannelsesinstitutioner, fagforeninger og evt. andre forvaltningsområder, skal bidrage til samtale og udvikling af naboskab og tryghed i byen.

Strategiske handlinger - Prøvehandlinger i faste, tværfaglige teams

Samarbejder og prøvehandlinger mellem frivillige og et eller flere af de faste, tværfaglige teams skal inspirere til nye og stærkere samarbejde om de ældre, der får hjælp fra teamet.

Baggrund

Ældre- og Handicapudvalget vil tegne retningen for udvikling af ældreplejen i Odense Kommune

Ældre- og Handicapudvalget ønsker at beskrive en overordnet retning og konkrete anbefalinger til, hvordan Odense Kommune lykkes med fremtidens ældrepleje, som står over for en række udfordringer nu og i de kommende år. Derfor igangsatte udvalget i starten af 2023 et projekt, der skulle udmønte sig i en vision for fremtidens ældrepleje i Odense og en strategi med fokusområder, indsatser og tiltag, som realiserer visionen. Visionen ('det vi vil, og hvor vi vil hen') og strategien ('det vi prioriterer') kommer dermed til at tegne retningen for udvikling af ældreplejen i årene, der kommer.

Ældreområdet rammes hårdt

Det danske velfærdssamfund står over for en alvorlig udfordring med et stigende antal ældre og et mindsket antal voksne i den erhvervsaktive alder. Udfordringen rammer ældreområdet dobbelt hårdt, fordi der både sker en tilvækst i antallet af ældre, der har brug for behandling og pleje, og et fald i antallet af voksne med relevant uddannelsesmæssig baggrund til at varetage denne behandling og pleje. Hvis Odense Kommune ikke gør noget, vil der komme en tilvækst i antallet af plejekrævende ældre med rettigheder til ydelser, som kommunen ikke har personalet til at levere. Det personale, der er, vil blive presset til at løbe stærkere og stærkere – men i lyset af, at arbejdsforholdene allerede er pressede og belastende, er det sandsynligt, at flere og flere vil søge væk, hvilket vil lægge pres på at reducere i ydelserne. Dette kan give en negativ spiral, hvor de borgere, der har råd, vil fravælge det offentlige tilbud, hvilket skaber et A og et B hold mellem dem der har råd, og dem, der ikke har. Der er stadig mulighed for at undgå denne udvikling, men det kræver politisk handling, fordi Odense Kommune ikke kan blive ved med at levere den samme indsats, som kommunen har leveret indtil nu.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Fremtidens ældrepleje_Vision_udkast

Ældrerådets Høringssvar - Drøftelse af vision og strategi for fremtidens ældrepleje

Punkt 4: C-sag: Drøftelse af Psykiatrihandleplan

29.00.00-A00-6-24

Resume

Med denne sag skal Ældre-og Handicapforvaltningen drøfte fremlagte indsatser i psykiatrihandleplanen som involverer Ældre- og Handicapforvaltningen. Handleplanen er fortsat under redaktionel bearbejdning.

Rådmænd for de involverede forvaltninger besluttede på et møde d. 22. maj 2024, rammerne for psykiatrihandleplanen og at planen skal forelægges involverede udvalg d. 8. og 9. oktober 2024 som en drøftelsessag.

Denne sag er dermed besvarelse på denne beslutning.

Direktører og rådmænd har drøftet rammesætningen for det forberedende administrative arbejde med psykiatrihandleplanen. Rammesætningen er bl.a. at udkastet til handleplanen ikke er underlagt et krav om alene at indeholde finansierede initiativer. Dvs. at i psykiatrihandleplanen er der ikke anvist finansiering og dermed vil det være op til politisk prioritering enten via omprioritering inden for rammen eller ved at finde finansiering via de årlige budgetforhandlinger. Handleplanen bliver struktureret efter fire temakapitler 1) Bedre overgange til psykiatrien, 2) Bedre mestring af hverdagslivet, 3) Sundhedsfremme inden for det psykiatrinære og 4) Øget mental sundhed.

Chefforum for Sundhedsområdet er styregruppe for psykiatrihandleplanen.

Sagen behandles også i Beskæftigelse- og Socialudvalget, Børn- og Ungeudvalget, Sundhedsudvalget og By- og Kulturudvalget.

Indstilling

By-og Kulturforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Børne- og Ungeforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen og Sundhedsforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at udvalgene drøfter indsatser i psykiatrihandleplanen inden for eget ressortområde. For Ældre- og Handicapudvalget drejer det sig om:

- Etablering af sociale akutpladser
- Nyt Vista Hus
- ”Trinbrættet” – omlægning af pladser på Tornbjerggård til midlertidige pladser
- Peer-akademi
- Fra pension til uddannelse og beskæftigelse
- Behandlingskæde - forebyggelse af selvmord for voksne

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Sundhedsudvalget har på seneste udvalgsmøde d. 24. september 2024 godkendt at sende Odense Kommunes kommende psykiatrihandleplan i intern høring i involverede udvalg. I den forbindelse ønsker Sundhedsudvalget drøftelse af følgende emner i respektive udvalg:

Både Beskæftigelses- og Socialudvalget og Ældre- og Handicapudvalget drøfter muligheden for at udvikle indsatserne i bostøtteforløb og konsekvenserne ved udløb af den midlertidige budgettildeling ved udgangen af 2026.

Sundhedsstyrelsen arbejder ud fra WHO's definition af mental sundhed som en tilstand af velbefindende, hvor individet kan udfolde sine evner, håndtere dagligdags udfordringer og stress samt indgå i fællesskaber med andre mennesker.

Psykisk sygdom berører store dele af den danske befolkning - også i Odense. Det skønnes af 40-50% af befolkningen på et tidspunkt i deres liv vil have haft, hvad Sundhedsstyrelsen definerer er omfattet af begrebet "en psykisk lidelse" i enten kortere eller længere perioder. Både børn, unge og voksne kan rammes af psykiske lidelser eller være pårørende til borgere med psykiske lidelser. Balancegangen mellem mental trivsel og psykiatri er flydende og vil på nogle områder række ind over hinanden.

Odense Byråd godkendte i 2024 2030-handleplanen for arbejdet med børn og unges mentale trivsel. Psykiatриhandleplanen fokuserer på voksne og dermed skal de to handleplaner supplere hinanden og i sammenhæng udgøre ét hele.

Rammesætning for psykiatриhandleplanen

Direktørgruppen og Rådmænd for de involverede udvalg har lavet følgende rammesætning for administrationens udkast til psykiatриhandleplanen:

- Handleplanen skal være ambitiøs, gerne med fokus på voksne
- Indsatserne skal ligge inden for kommunalfuldmagten
- Sundhedsudvalget arbejder efter initiativret i forhold til andre udvalg. Dvs. at Sundhedsudvalget første behandler udkastet til handleplanen
- Der kan udarbejdes et ufinansieret handlingskatalog, som udvalgene må forholde sig til
- Det skal fremgå udkast til kataloget, hvilket udvalg der er ansvarlig for konkrete indsatser
- Handlingen kan indeholde indsatser, der arbejdes med sideløbende i anden sammenhæng

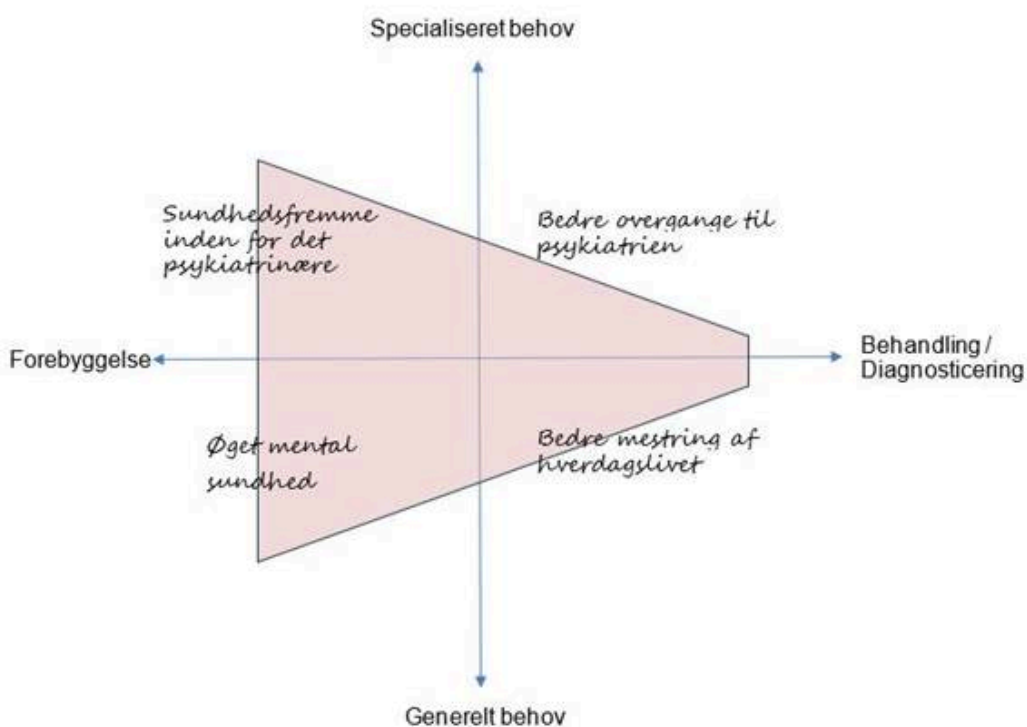
Den 13. juni 2024 blev der afholdt et administrativt seminar, med deltagelse af bl.a. styregruppen og arbejdsgruppen, hvor forvaltningernes medbragte input til psykiatриhandleplanen blev drøftet i sammenhæng. Som fundament for psykiatриhandleplanen er brugt materiale vedr. sygdomsbyrden i Danmark, eksisterende kommunale tilbud, Sundhedsstyrelsens faglige oplæg til en 10-års plan for psykiatrien, den nationale aftale om en 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed, psykiatrirådets anbefalinger og Sundhedsudvalgets udtrykte ønsker til indsatser. Til sammen udgør de en videnstrappe som danner grundlag for de anbefalede indsatser i en kommende psykiatриhandleplan.

Regionen og kommunerne har ansvar for forskellige elementer ift. pårørende og borgere med psykiske lidelser. Kommunen har ansvaret for bl.a. bostøtte (støtte i eget hjem), aflastning (til forældre til personer under 18 år med psykisk sygdom), bosteder, akut hjælp gennem tilbud som akuttelefon o.l. og hjælp til pårørende. Dermed har kommunerne ansvaret for at hjælpe borgere med psykiske lidelser med ting, som ikke har med den psykiatriske behandling at gøre. Regionen har derimod ansvaret for den sundhedsfaglige udredning, diagnosticering, behandling m.m. Dette skaber en dimension som strækker sig fra forebyggelse til behandling/diagnosticering. Fra et borgerperspektiv kan man have behov for et generel hjælp til et specialiseret behov. Dette skaber en anden dimension. Ved at krydse de to dimensioner opstår de fire temakapitler som handleplanen struktureres omkring (jf. Figur 1).

De fire temakapitler i udkastet er:

- Bedre overgange til psykiatrien
- Bedre mestring af hverdagslivet
- Sundhedsfremme inden for det psykiatrinære
- Øget mental sundhed

Figur 1: Overblik over temakapitler

Med psykiatrihandleplanen er ambitionen at Odense Kommune bidrager til målsætningerne:

- Mindre ulighed i sundhed
- Mennesker med psykiske lidelser lever længere
- Flere med psykiske lidelser gennemfører en uddannelse eller tilknyttes arbejdsmarkedet
- Mental sundhed fremmes via brug af kommunale kulturelle tilbud
- Flere pårørende får den rette støtte
- Bedre overgange mellem sektorer og sammenhængende behandling.

Chefforum for Sundhedsområdet er styregruppe for psykiatrihandleplanen og der har været nedsat en tværfaglig arbejdsgruppe. Handleplanen er udarbejdet i tæt samarbejde mellem Sundhedsforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen.

Videre proces

Efter Ældre-og Handicapudvalgets drøftelse af indsatser i psykiatrivehandleplanen som vedrører Ældre-og Handicapudvalgets, forelægges involverede udvalg en beslutningssag d. 29. oktober 2024 med godkendelse af indsatserne i psykiatrivehandleplanen. Efterfølgende bliver materialet behandlet i Sundhedsudvalget for at blive sendt i offentlig høring (jf. bilag).

Økonomi

Da sagen er en drøftelsessag, er der ingen økonomiske konsekvenser. De økonomiske konsekvenser for en senere beslutningssag vil fremgå af denne.

Bilag

Psykiatrivehandleplan oktober 2024

Tidsplan oktober 2024

Punkt 5: D-sag: Orientering om forvaltningens bidrag til forskningsprojekt om akutte hændelser på plejehjem

29.30.04-A21-2-24

Resume

I denne sag orienteres udvalget om Ældre- og Handicapforvaltningens bidrag i et forskningsprojekt om akutte hændelser på plejehjem. Akutte hændelser defineres som en hændelse, hvor en plejehjemsbeboer får behov for en ikke-planlagt vurdering af en sygeplejerske, en læge eller 112 inden for et døgn. I forbindelse med sagen orienteres yderligere om nedsættelse af referencegruppe med repræsentanter fra Ældrerådet.

Ældre- og Handicapudvalget orienteres om midtvejsstatus samt slutevaluering i forbindelse med projektet.

Formål med forskningsprojektet

Det at vurdere og beslutte om en plejehjemsbeboer skal indlægges ved akut opstået sygdom eller forværring af tilstanden er en kompleks opgave for personalet på plejehjemmene. Internationalt data viser, at 40 % af de borgere, der sendes med en ambulance fra et plejehjem til akutmodtagelsen, sendes hjem igen uden indlæggelse og det vurderes at 60 % af dem, der bliver indlagt, udskrives igen samme dag eller dagen efter.

Forskningsprojektet skal kortlægge omstændighederne omkring de akutte hændelser på plejehjem og derved skabe systematisk viden om, hvorvidt der fra et kommunalt perspektiv er behov for at forbedre indsatsen i de akutte situationer.

Projektet gennemføres i perioden primo 2024 til medio 2026.

Metode for indsamling af viden i forskningsprojektet

En ph.d.-studerende vil over en periode være til stede på udvalgte plejehjem for at observere organisationen indefra, fx arbejdsgange og samarbejde internt og eksternt. Den ph.d.-studerende vil også gennemføre samtaler (uformelle interviews) med relevante medarbejdere, pårørende og beboere (hvis muligt) samt fokusgruppeinterviews med ledere, personale, pårørende og beboere (hvis muligt). Der vil også blive gennemført interviews med læger og ambulanceredde om deres oplevelser af de akutte hændelser for at sikre et tværsektorielt perspektiv på emnet.

Nedsættelse af referencegruppe

I forbindelse med forskningsprojektet er der nedsat en referencegruppe med 4 repræsentanter fra Ældrerådet. Når Ældrerådet bidrager i en referencegruppe, er det som repræsentanter for ældre borgere og pårørende i projektet. Der udbetales vederlag og befordringsgodtgørelse efter de almindelige takster til de 4 medlemmer af Ældrerådet for deltagelse i referencegruppemøder jf. kommunestyrelseslovens § 16 og § 16a. Referencegruppen fungerer i perioden marts 2024 – juni 2026. Denne periode kan forlænges ved konkret behov ift. projektet. Referencegruppen mødes hver 4. måned i projektperioden, men vil i opstartsfasen mødes hver 3. måned.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 6: D-sag: Orientering om status på frisættelse af udvalgte områder på plejehjemmet Ærtebjergghaven

00.01.00-A00-17-24

Resume

I denne sag orienteres Ældre- og Handicapudvalget om status på forvaltningens arbejde med rammerne for frisættelse af et af forvaltningens plejehjem. Sagen beskriver:

- Hvad der allerede er sket frisættelse fra.
- Hvad der er i gang med at ske frisættelse.
- Ønsker til frisættelse som møder juridiske udfordringer.
- Andre kommuners erfaring med frisættelse.
- Den videre proces for forsøg med fuldstændig frisættelse af et plejehjem.

1. Baggrund

I aftalen om budgettet for 2024, som blev godkendt med andenbehandlingen af budgettet, fik Ældre- og Handicapudvalget følgende opgave:

”Forligspartierne ønsker at frisætte et plejehjem fuldstændigt, med henblik på at få erfaringer med andre driftsformer og betydelig frisættelse til glæde for beboerne. Ældre- og Handicapudvalget får til opgave at iværksætte et forsøg med frisættelse, herunder at afsøge de juridiske rammer for fuldstændig frisættelse i videst muligt omfang økonomisk og ledelsesmæssigt af et kommunalt plejehjem. For så vidt der måtte være juridiske udfordringer, vil byrådet rette henvendelse til de pågældende ministre.”

Udvalget har den 9. april 2024 behandlet sagen om frisættelse af et af forvaltningens plejehjem og i den forbindelse besluttet, at der arbejdes videre med de områder, der var beskrevet i sagsfremstillingen, herunder

- Odense Kommunes personalepolitikker.
- MED-strukturen i Odense Kommune.
- Odense Kommunes indkøbs- og udbudspolitik.
- Odense Kommunes regler for kommunale lejeboliger.
- Forvaltningens økonomiske budgetstyring samt administrative understøttelse.

Ældre- og Handicapforvaltningen har opstartet pilotprojektet med fuldstændig frisættelse af ét af forvaltningens plejehjem i januar 2024. Plejehjemmet Ærtebjergghaven er udpeget som det plejehjem, der skal indgå i pilotprojektet.

Forvaltningen har været i dialog med ledelsen på Plejehjemmet Ærtebjergghaven om, hvilke ønsker de har til frisættelse. Ærtebjergghaven har været én af de arbejdspladser, der har indgået i projektet 'Færre regler på ældreområdet fra Budgetforliget 2023', som udvalget blev orienteret om på udvalgsmødet den 19. december 2023. Plejehjemmet har i den forbindelse allerede gjort sig overvejelser om, hvad de ønsker at blive fritaget fra.

2. Allerede frisatte områder på plejehjemmet Ærtebjergghaven

2.1 Mindre bøvl, mere mening

I forbindelse med 'Mindre bøvl, mere mening', opstod der ønsker om en alternativ dokumentationspraksis. På Plejehjemmet Ærtebjergghaven afprøves følgende i prøveperioden:

- Ændring i dokumentation, der beskriver handlingsanvisninger hos borgerne. En handlingsanvisning er en beskrivelse af den handling, der skal udføres på baggrund af den bestilte indsats og beskrevne tilstand. Fremfor at dokumentere tilstande i flere handlingsanvisninger på tværs af lovgivninger, dokumenteres der nu i samme handlingsanvisning. På denne måde skal medarbejderne kun dokumentere og orientere sig et sted.
- Ændring i visitation til indsatser, hvor der visiteres i 'indsatspakker'. På denne måde visiteres ikke til de enkelte indsatser men i en samlet og generel pakke. Dette mindsker tiden til visitation i både Myndighed og blandt personalet på plejehjemmet.
- Ændring i arbejdsgangen for triagering. Triage er et redskab til at skabe et overblik til drøftelse af sygdomsbilledet ved beboerne. Ved en omorganisering af medarbejdere, vil flere fagligheder være til stede til drøftelse og gennemførelsen af triageringen. Derved øges kvaliteten af drøftelserne til gavn for beboerne.

3. Områder, der kan frisættes fra uden juridiske udfordringer og som er undervejs

3.1 Trivselsmåling hvert år

Plejehjemmet Ærtebjergghaven ønsker at blive frisat fra den årlige trivselsmåling og alene måle trivslen hvert 3. år. Dette ønske til frisættelse møder ikke juridiske udfordringer. Plejehjemmet vil kunne blive frisat fra den årlige trivselsundersøgelse, herunder de retningslinjer der er i Odense Kommune for, hvordan der skal arbejdes med dens resultater hvert år. Plejehjemmet vil hvert tredje år skulle indgå i trivselsundersøgelsen jf. aftale mellem KL og forhandlingsfællesskabet.

Beslutningen om at gennemføre trivselsmålingen hvert år er truffet af Hovedudvalget i Odense Kommune. Hovedudvalget har også besluttet retningslinjen for Trivsel365 og dermed hvordan der årligt følges op på trivslen på den enkelte arbejdsplads. Trivsel365 udgør sammen med den opfølgende handleplan Odense Kommunes psykiske APV (Arbejdspladsvurdering) Det er et lovkrav, at der gennemføres APV når der sker ændringer i arbejdet, som har betydning for arbejdsmiljøet minimum hvert tredje år.

Før frisættelsen kan træde i kraft sikres den nødvendige medarbejderinvolvering, herunder en godkendelse af frisættelse i Hovedudvalget.

3.2 '1-5-10' modellen

Plejehjemmet Ærtebjergghaven ønsker at blive fritaget fra 1-5-10 modellen ved sygefravær. 1-5-10 er de sygefraværsdage, hvor ledelsen er i telefonisk kontakt med den sygemeldte medarbejder. Indsatsen har til formål at understøtte lederen i at bevare en tæt relation til sygemeldte medarbejdere i et sygefraværsløb, så alle medarbejdere oplever tillid, tryghed og retfærdighed i sygefraværshåndteringen.

1-5-10 modellen er en del af 'Retningslinjer for sygefraværssamtaler' og modellen er besluttet af Hovedudvalget i Odense Kommune. Før frisættelsen kan træde i kraft sikres den nødvendige medarbejderinvolvering, herunder en godkendelse af

frisættelse i Hovedudvalget.

3.3 Organisering af medarbejdere

Plejhjemmet Ærtebjergghaven ønsker at påtage sig ledelsen af de medarbejdergrupper, der har deres daglige gang og arbejdsopgaver på plejhjemmet. Dette skal lette koordineringen af opgaver blandt personalet, sikre den nødvendige ledelse af forandringer samt sikre sammenhængskraften på stedet. Organiseringen af medarbejdere er besluttet af Ældre- og Handicapforvaltningen og organiseringen møder derfor ikke juridiske udfordringer.

Inden Plejhjemmet Ærtebjergghaven kan frisættes fra den nuværende organisering af medarbejdere, skal der sikres den nødvendige medarbejderinvolvering, herunder involvering af Forvaltningsudvalget i Ældre- og Handicapforvaltningen.

3.4 Indkøb af situationsbestemte fødevarer

Plejhjemmet Ærtebjergghaven ønsker at blive frisat fra indkøbsaftalen ved situationsbestemt indkøb af fødevarer, og der hvor det er muligt at handle lokalt. I forbindelse med indkøb af fødevarer gælder det, at Plejhjemmet Ærtebjergghaven i dag ikke er omfattet af en central obligatorisk aftale, men af en samhandelsaftale med B.C. Catering.

På kommunens mindre plejehjem og institutioner kan man vælge frit mellem udvalgte fødevarleverandører, som alle efterlever de politiske beslutninger om kommunens arbejdsklausul samt omkring krav om e-handel. Krav til e-handel omhandler primært et ønske om at opnå bedre priser, at minimere udlæg samt at bestillinger, fakturering samt kontering i videst muligt omfang sker effektivt og fuldt automatisk. Når der stilles krav til arbejdsklausul, så omhandler det krav til ordentlige løn og arbejdsvilkår for selve leveringen af fødevarer.

Ærtebjergghaven kan frisættes fra samhandelsaftalen med B.C. Catering – de er dog fortsat underlagt at efterleve Odense Byråds beslutning om arbejdsklausulen samt krav om e-handel. Krav om e-handel af fødevarer bliver dertil et nationalt krav fra 1. januar 2025. Forekommer der lokale leverandører/butikker, som kan efterleve kommunens arbejdsklausul samt tilbyde en e-handels løsning, så kan Ærtebjergghave handle ved dem.

Inden plejhjemmet Ærtebjergghaven frisættes fra indkøbsaftalen i forbindelse med ikke planlagte indkøb af fødevarer igangsættes en undersøgelse af, hvor der kan handles så arbejdsklausul samt krav om e-handel overholdes.

4. Ønsker til frisættelse på plejhjemmet Ærtebjergghaven som møder juridiske udfordringer

4.1 Ansættelsesprocedure

Plejhjemmet Ærtebjergghaven ønsker at blive frisat fra Odense Kommunes 'Retningslinjer for ansættelse'. I nogle tilfælde er der en medarbejder på plejhjemmet, som ledelsen ønsker at ansætte i en fast stilling. Der kan ikke ansættes i faste stillinger uden man skal igennem ansættelsesproceduren, dvs. udarbejdelse af stillingsopslag, opslag af stillingen i minimum 14 dage, indkaldelse og udførelse af samtaler. 'Retningslinjer for ansættelse' er en del af Odense Kommunes Personalepolitiske Unvers.

Personalepolitikken består af en række politikker, retningslinjer og procedurebeskrivelser. Den er vedtaget i Hovedudvalget og Byrådet. Nogle af de aftalte forhold er overenskomststof/aftaler mellem de centrale parter og kan ikke fraviges, mens nogle forhold er aftalt lokalt i Odense. Grundlæggende kan der ikke fraviges fra overenskomststof/aftaler

mellem de centrale parter. Der kan naturligvis heller ikke fraviges fra lovgivning. Forhold aftalt lokalt i Odense vil der kunne fraviges fra i det omfang, at det ikke er refereret lovstof eller overenskomststof.

Der kræves en tilbundsgående gennemgang af alle politikker, retningslinjer, vejledninger osv. at undersøge, hvorvidt plejehjemmet kan frisættes fra det Personalejuridiske Univers, herunder 'Retningslinjer for ansættelse'. I gennemgangen kortlægges det også, om der er juridiske udfordringer, som byrådet kan rette henvendelse til de pågældende ministre om for at imødekomme frisættelsen.

4.2 Gæstekokke og den varme ret

Plejehjemmet Ærtebjergghaven ønsker at blive frisat fra Gæstekokke og den varme ret ved Byens Køkken. Plejehjemmet ønsker i stedet selv at stå for fremstilling af maden, herunder selv at have budgettet til råvarer og løn til personale. Køkkenet på Ærtebjergghaven lever ikke om til gældende lovgivning i forhold til fremstilling af mad.

Der er i øjeblikket en dialog mellem Ældre- og Handicapforvaltningen og Sundhedsforvaltningen om frisættelsen, herunder i forhold til, hvordan der sikres ressourcer til, at plejehjemmet selv, fremfor Gæstekokkene, kan stå for fremstillingen af maden. Der er yderligere igangsat en undersøgelse af i hvilket omfang plejehjemmet kan vælge en anden leverandør af den varme ret.

4.3 Husdyr

Nogle beboere har husdyr, når de visiteres til plejehjemmet Ærtebjergghaven. I følge den nuværende husorden på Ærtebjergghaven, kan Husdyr, såsom hund og kat, ikke flytte med ind på plejehjemmet. På plejehjemmet ønsker man at øge livskvaliteten for beboerne ved at tillade husdyr i beboernes private lejligheder. Det er Ærtebjergghavens egen husorden der bestemmer, om der må være husdyr i borgernes hjem. Nye regler for husdyr i husordenen skal godkendes ved et beboermøde på Ærtebjergghaven. Det gælder dog, at Ejendomsretten indskrænker muligheden for at fjerne husdyrene igen, hvis en beboer ikke længere kan varetage pasning af husdyret. Der er ikke ressourcer blandt personalet til at tage sig af et husdyr, når beboeren ikke længere selv kan passe det. Den juridiske ramme i forbindelse med Ejendomsretten begrænser dermed Ærtebjergghaven at tillade husdyr på plejehjemmet.

5. Andre kommuners erfaring med frisættelse

For at indhente læring og erfaringer, har der i forbindelse med pilotprojektet været dialog med Horsens Kommune og Aarhus Kommune.

I Aarhus Kommune er man i opstartsfasen i forbindelse med frisættelse, hvor der idégenereres og sikres et fælles sprog i forhold til begrebet 'frisættelse'. Hensigten er at arbejde med prøvehandlinger på 10 plejehjem.

I Horsens Kommune er to plejehjem fra januar 2024 frisat i et treårigt pilotprojekt, hvori følgende indgår:

- Hjemtagning af aktiviteter: Den 1. september hjemtages 1/3 af aktivitetstimerne til plejepersonalet. Hjemtagning af aktiviteter bringes ind til inspiration på plejehjemmet Ærtebjergghaven.
- Mad og måltider: Man drømmer om duften af maden på plejehjemmet og mad fra private leverandører ved særlige lejligheder. Frisættelse i forbindelse med mad og måltider er også et fokusområde på Ærtebjergghaven i forhold til gæstekokke og den varme ret.

- Facebook: Man ønsker at give alle, der har lyst til det, mulighed for at få indblik i hverdagen på plejehjemmet ved brugen af Facebook.

6. Den videre proces for forsøg med fuldstændig frisættelse af et plejehjem

Ældre- og Handicapudvalget har fået til opgave at afsøge de juridiske rammer for fuldstændig frisættelse i videst muligt omfang økonomisk og ledelsesmæssigt, herunder i forhold til Odense Kommunes personalepolitikker, MED-strukturen i Odense Kommune, Odense Kommunes indkøbs- og udbuds politik, Odense Kommunes regler for kommunale lejeboliger og Forvaltningens økonomiske budgetstyring samt administrative understøttelse.

Da udvalget behandlede sagen om frisættelse af et af forvaltningens plejehjem den 9. april 2024 blev udvalget orienteret om, at perioden for pilotprojektet løb frem til december 2025. Erfaringer fra arbejdet med frisættelsen viser, at der er behov for at forlænge perioden for pilotprojektet, så den fremfor at løbe frem til december 2025 løber frem til december 2026. Denne udvidelse giver forvaltningen mulighed for at afprøve og evaluere de områder, der frisættes fra samt mulighed for at afsøge de juridiske rammer for fuldstændig frisættelse.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 7: D-sag: Orientering om status for Fremtidens Socialpsykiatri

27.03.00-P25-1-24

Resume

Som opfølgning på Ældre- og Handicapudvalgets temadrøftelser under Fremtidens socialpsykiatri, lægges der med denne sag op til orientering om status på proces for forvaltningens servicetjek i forløb Sindslidelse.

I sammenhæng med udvikling og håndtering af udgiftspresset på det specialiserede socialområde har Ældre- og Handicapudvalget henholdsvis den 28. maj 2024 og den 9. april 2024 drøftet fremtidens socialpsykiatri. I den forbindelse er udvalget orienteret om, at forløbene i Handicap og Sindslidelse (forløb Sindslidelse, forløb Erhvervet Hjerneskade og forløb Medfødt Hjerneskade) fra 2024 vil gennemløbe et servicetjek ud fra en enkel model med fokus på Vilkår, Indsatser, Rammer og Kompetencer, også kaldet VIRK. Formålet med denne sag er at orientere udvalget om status på processen for VIRK i forløb Sindslidelse.

VIRK består af fire dimensioner, der er formende for fremtidens socialpsykiatri. De 4 dimensioner er Vilkår, Indsatser, Rammer og Kompetencer og indeholder hver især:

- V-Vilkår: De vilkår som er givet, herunder nationale, regionale og kommunale forhold.
- I-Indsatser: De indsatser, der leveres fra Ældre- og Handicapforvaltningen til borgergruppen i dag.
- R-Rammer: De interne rammer i Ældre- og Handicapforvaltningen, herunder fysiske rammer, arbejds gange og organisering af indsatser.
- K-Kompetencer: Faglighed, kompetencer og tilgange i opgaveløsningen.

VIRK gennemføres med inddragelse af de mennesker, der modtager støtte fra forløbet, medarbejdere, pårørende og samarbejdspartnere, og er i tråd med Odense Kommunes arbejde med den demokratiske samtale.

Modellen gennemføres i 2024 i Forløb Sindslidelse. Gennemførelsen vil blandt andet føre frem til en række pejlemærker, som udvalget vil blive præsenteret for i begyndelsen af 2025. Udvalget vil på baggrund af pejlemærkerne have drøftelser om udvalgets ønsker for yderligere tiltag, herunder retning for socialpsykiatriens udvikling. Modellen vil senere inkludere de to øvrige forløb i Handicap og Sindslidelse, Forløb Erhvervet Hjerneskade og Forløb Medfødt Hjerneskade.

Punktet er ledsaget af et oplæg.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 8: D-sag: Aktuelle sager

85.02.02-G01-488-15

Resume

- Besøg hos E-teamet.
- Program for besøgsdagen.

Beslutning

Orientering givet.